

REDUKTION AF DØDFØDTE VED FOKUSERET FARINGSOVERVÅGNING

ERFARING NR. 1707

I en besætning har intensiv, systematisk faringsovervågning af søer med historie om dødfødte grise reduceret antallet af dødfødte med 0,2 gris/kuld svarende til 11,1 %. Gevinsten er beregnet til 63 kr./årsso.

INSTITUTION: SEGES
FORFATTER: KIRSTEN PIHL
UDGIVET: 8. FEBRUAR 2017

Dyregruppe: pattegrise
Fagområde: sundhed

Sammendrag

En reduktion på 0,2 dødfødte grise/kuld i en besætning var effekten af fokuseret, hyppig faringsovervågning af søer, der tidligere havde født dødfødte grise. Øvrige søers faringer blev overvåget, men ikke systematisk og ikke med fastlagt maksimalt interval. Overvågningen skete kun i normal arbejdstid 7.00-16.00 og i weekenden 7.00-14.00. I observationsperioden er der registreret en stigning i antal levendefødte på 0,5 fra 15,1 til 15,6 grise per kuld.

Alle søer, som tidligere har fået dødfødte grise indenfor de foregående 3 kuld, blev identificeret før faring og blev markeret med rød seddel ved deres sotavle. Disse søer blev tilset hyppigst muligt og med maksimalt 90 minutters interval. Hvert tilsyn blev noteret med klokkeslæt, antal levendefødte og antal dødfødte. Hvis medarbejderen anså det for relevant, blev der ydet fødselshjælp. Kriterierne for, om der skulle gribes ind, var de samme i hele perioden og for alle søer, også de der ikke fik særlig opmærksomhed.

Baggrund

Der er politisk fokus på dødelighed blandt pettegrise, hvor branchen har sat sig et mål om at minimere totaldødeligheden hos pettegrise.

I sundhedsrådgivningsaftalerne er der krav om handlingsplan for nedbringelse af dødeligheden hvis totaldødeligheden (dødfødte + døde i diegivningsperioden) er over 25 % (1).

Undersøgelser foretaget af Johansen et al (2) viste, at antallet af dødfødte grise er højest fra søer, der tidligere havde født dødfødte grise. Undersøgelsen viste, at søer, der havde født mere end 1 dødfødt gris i forrige kuld, havde en overrisiko (OR) for at få dødfødte på 1,3. Via intensiv faringsovervågning skulle det være muligt at fjerne denne overrisiko og dermed reducere antallet af dødfødte med 13 % (2).

I en belgisk undersøgelse (3) fandt man, at søer, der fik mere end 1 dødfødt gris i forrige kuld, havde 2,5 gange større risiko for at få dødfødte grise i efterfølgende kuld.

Materiale og metode

Denne undersøgelse blev foretaget i en sobesætning, hvor søer, der tidligere havde fået dødfødte grise, fik særlig hyppig faringsovervågning i form af systematisk tilsyn og indgriben. Der måtte maksimalt gå 90 min. mellem tilsynene, men i øvrigt hyppigst muligt. Søerne blev tilset indenfor normal arbejdstid kl. 07.00- 16.00, weekend kl. 7.00-14.00.

Besætningen havde i forudgående periode som normal rutine, at medarbejderen primært opholdt sig i den/de sektioner, hvor der var faringer pågående. Men der var ikke regler, for hvor lang tid der skulle være mellem tilsynene med de farende søer.

Den intensive overvågning blev udført ved hjælp af notater på kort ophængt ved hver so. Klokkeslæt, antal levende og antal dødfødte blev noteret for hvert tilsyn.

Besætningen har ca. 460 søer med sundhedsdeklaration rød SPF+ Myk og med 100 % LL søer.

Data-opgørelsen er foretaget ved sammenligning mellem E-kontrol data i hhv. 336 dage før den hyppige faringsovervågning og 170 dage efter, hvor den hyppige overvågning foregik. Den hyppige faringsovervågning startede 01.07.2016.

Ved indsættelse i farestalden blev der hængt rødt kort op ved søer, der i et af de tidligere 3 kuld havde fået dødfødte grise. Gylte og søer, der ikke havde født dødfødte i nogle af de tidligere 3 kuld, blev ikke håndteret med særligt fokus.

Resultater og diskussion

Antallet af dødfødte faldt med 0,2 grise per kuld fra 1,8 til 1,6 i gennemsnit for besætningen. Dette svarer til et fald på 11,1 %.

Beregnes antallet af dødfødte i forhold til antal totalfødte fås følgende tal: Før ny strategi: 10,6 % dødfødte af totalfødte. Efter ny strategi: 9,3 % dødfødte af totalfødte.

I samme perioder er antal levendefødte hhv. 15,1 grise per kuld før undersøgelsen og 15,6 grise per kuld i forsøgsperioden, så faldet i dødfødte kan ikke forklares ved et fald i kuldstørrelsen.

Antallet af 1. kulds faringer er 19 % i begge perioder.

Tidsforbruget med den hyppigere overvågning er ikke opgjort præcist. Medarbejder og driftleder udtaler, at det er lille, når man først har fundet en rutine for at implementere overvågningen i det øvrige arbejde. Dette kan naturligvis variere mellem besætninger. Den økonomiske gevinst ved at få 0,2 grise mere født levende per kuld afhænger naturligvis af den enkelte besætnings dødelighed i farestalden. Den økonomiske gevinst ved 0,2 grise mere per kuld er 63 kr. per årssø beregnet på generelle nøgletal via Videncenter for Svineproduktion, beregn DB sohold (4).

Det skal pointeres, at erfaringen sammenligner to efter hinanden følgende perioder. Det kan ikke udelukkes, at andre forhold i besætningen i de to perioder har spillet ind på resultaterne. Her tænkes især på fodring og andre ændringer i management. Der er i hele perioden dog ikke sat andre målrettede tiltag ind i besætningen med henblik på at reducere dødfødte.

For at eftervise om effekten er reel, skal undersøgelsen foretages i flere besætninger og gerne med samtidig brug af de to strategier, således at søerne på forhånd opdeles i 2 kategorier. Den intensiverede overvågning skal så anvendes til den ene gruppe, mens besætningens eget normale management fortsættes med den anden gruppe.

Da tiltaget er forholdsvis let at implementere og det ligeledes er let at se på egne E-kontroldata, kan det anbefales at forsøge i besætninger med mange dødfødte, hvor effekten må forventes at være størst.

Konklusion

Erfaringen fra denne ene besætning viste, at man ved at systematisere sin faringsovervågning af søer, der tidligere har født dødfødte, kan reducere antallet af dødfødte grise. Hvorvidt hele forskellen i antal dødfødte, der blev opgjort, er begrundet i faringsovervågningen, kan man ikke påvise, men dette vil kunne vises, hvis der gennemføres tilsvarende undersøgelser i flere besætninger, hvor der udføres samtidig data-opsamling i to grupper henholdsvis med den fokuserede, hyppige overvågning og med besætningens normale management.

Referencer

- [1] [Vejledning om sundhedsrådgivningsaftaler for svinebesætninger. Fødevarestyrelsen](#)
- [2] Markku Johansen et al, (2015): Risikofaktorer for dødfødte grise. [Meddelelse nr. 1051 Videncenter for Svineproduktion](#)
- [3] Vanderhaeghe, C., Dewulff, J., Ribbens, S., G.A., de Kruif, A., Maes, D.(2010): A cross-sectional study to collect risk factors associated with stillbirth in pig herds. Anim. Rep. Sci. 118, 62-68.
- [4] [Beregn DB sohold, SEGES, SVIN](#)

Aktivitetsnr.:083 - 500330

//CSK//



Tlf.: 33 39 45 00

vsp-info@seges.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.